

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Monika Roslan - Karasińska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 3 listopada 2022 r. w Warszawie

sprawy S. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o umorzenie należności z tytułu składek

na skutek odwołania S. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 16 marca 2022 r. nr (...) znak: (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 556/22

UZASADNIENIE

S. Z. w dniu 25 kwietnia 2022 r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 16 marca 2022 r. nr (...) znak: (...). W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazał, że nie zgadza się z decyzją ZUS co do odmowy umorzenia jego zaległości. Odwołujący podniósł, że składając wniosek o umorzenie dnia 29.03.2017 r., spłacił raty, jakie ZUS mu wyznaczył i do jakiej wysokości był zdolny płacić. ZUS z nieznanym odwołującemu przyczyn podniósł mu raty z 400 zł do wysokości 2.200 zł od października 2021 r. Ubezpieczony wyjaśnił, że nie był w stanie zapłacić tak wysokich rat. W związku z tym złożył pismo o zmniejszenie rat do wysokości 400 zł, ale nie dawało to żadnego skutku, pomimo iż argumentował, że nie ma żadnych przychodów. Wskazał, że raty po 400 zł spłaciłby do dziś, bo takie ma zdolności finansowe (odwołanie z dnia 25 kwietnia 2022 r. - k. 3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że podtrzymuje ustalenia zawarte w zaskarżonej decyzji, odwołanie jako niezasadne winno zostać oddalone w całości. Organ rentowy wskazał, że wnioskodawca w dniu 29 marca 2017r. złożył wniosek o umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne za okres objęty ustawą, na podstawie przepisów ustawy z dnia 09.11.2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012r. poz. 1551). W dalszej części uzasadnienia organ rentowy przywołał treść art. 1 ust. 1 i 6 oraz art. 1 ust. 8 ustawy z dnia 09.11.2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012r. poz. 1551). Organ rentowy wskazał, że niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podniósł, że w dniu 16 maja 2017 r. organ rentowy na podstawie art. 1 ust. 8 ww. ustawy z dnia 9 listopada 2012r. wydał decyzję nr (...) ustalającą należności z tytułu składek podlegające umorzeniu na mocy przepisów ww. ustawy, określając, iż warunkiem umorzenia należności wskazanych w sentencji decyzji jest spłata

należności niepodlegających umorzeniu - w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji. Decyzja uprawomocniła się 20 czerwca 2017r. Organ rentowy wskazał, że należności niepodlegające umorzeniu zostały objęte układem ratalnym - umowa nr (...) z 18 maja 2017r., z terminem płatności ostatniej raty przypadającym na 10 listopada 2026r. Organ rentowy ustalił, że wnioskodawca nie uregulował należności niepodlegających umorzeniu w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji z 16 maja 2017 r. nr (...) (...), jak również w terminach wskazanych w ww. umowie układu ratalnego - (...) (...) (...) (...) z 18 maja 2017r. Ze względu, na niewywiązanie się przez wnioskodawcę z warunków umowy została ona rozwiązana z dniem 3 grudnia 2021 r. Według stanu na dzień wydania niniejszej decyzji, na koncie płatnika występują zaległości niepodlegające umorzeniu na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 r., poz. 1551). Wobec tego, że wnioskodawca nie wywiązał się w terminie z warunku opłacenia niepodlegających umorzeniu należności a tym samym nie wypełnił warunku, o którym mowa w art. 1 ust. 10 cyt. ustawy, organ rentowy odmówił umorzenia należności z tytułu składek za okresy wskazane w decyzji (odpowiedź na odwołanie z dnia 30 maja 2022 r. – k. 4-6 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. Z. od 15 marca 1997 r. prowadzi działalność gospodarczą zarejestrowaną pod numerem NIP (...). Z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Ubezpieczony zalegał z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy, w wyniku czego na jego koncie, prowadzonym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, powstało zadłużenie. W dniu 29 marca 2017 r. S. Z. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o umorzenie na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, nieopłaconych należności za cały okres objęty ustawą (wniosek o umorzenie z dnia 29 marca 2017 r. - k. 1 a.r.).

Po rozpoznaniu wskazanego wniosku organ rentowy wydał w dniu 16 maja 2017 r. decyzję nr (...), w której w punkcie I określił, że według stanu na dzień 29 marca 2017 r. umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek na:

a) ubezpieczenia społeczne za okres od 12.2004 do 01.2005, od 03.2005 do 09.2005, od 12.2005 do 04.2006, m-c 06.2006, od 09.2006 do 03.2008 w łącznej kwocie 32 332,34 zł w tym, z tytułu:

składek – 15 062,97 zł,

odsetek – 17 110,97 zł,

kosztów upomnienia – 158,40 zł,

b) ubezpieczenia zdrowotne za okres od 03.2005 do 09.2005, od 12.2005 do 04.2006, od 09.2006 do 03.2008 w łącznej kwocie 11 106,13 zł, w tym z tytułu:

składek – 5 147,83 zł,

odsetek – 5 799,90 zł,

kosztów upomnienia – 158,40 zł,

c) Funduszu Pracy za okres od 05.2005 do 09.2005, od 12.2005 do 04.2006, od 09.2006 do 03.2008 w łącznej kwocie 2 467,75 zł, w tym z tytułu:

składek – 1 084,17 zł,

odsetek – 1 225,18 zł,

kosztów upomnienia – 158,40 zł;

Zgodnie z pkt II wydanej decyzji warunkiem umorzenia należności była spłata składek za okres od 1 stycznia 1999 r. niepodlegających umorzeniu w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji wraz z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty włącznie zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz wydanym na jej podstawie rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (decyzja z dnia 16 maja 2017 r. – k. 4-5 a.r.).

W dniu 18 maja 2017 r. pomiędzy Zakładem Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. a S. Z. została zawarta umowa nr (...) o rozłożenie na raty należności z tytułu składek na podstawie art. 29 ust. 1 i 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z zawartą umową termin płatności ostatniej raty przypadał na 10 listopada 2026 r. S. Z. kilkakrotnie zwracał się do organu rentowego o renegotiację warunków spłaty umowy (...). Płatnik oraz organ rentowy trzykrotnie podpisali aneksy do ww. umowy. Wnioskodawcy odmówił podpisania aneksu do ww. umowy z 18 maja 2017 r. nie zgadzając się z propozycją organu rentowego na jego wniosek z 6 września 2021 r. i 1 grudnia 2021 r. i jednocześnie nie uregulował bieżących rat układu. W związku z czym z dniem 3 grudnia 2021 r. umowa uległa rozwiązaniu (aneks nr (...) do umowy nr (...) z dnia 18 maja 2017r. – k. 18-26 a.s.; aneks nr (...) do umowy nr (...) z dnia 18 maja 2017r. – k. 44-46 a.s.; pismo ZUS z dnia 24 listopada 2021 r., k. 56 a.s.; pismo ZUS z dnia 13 grudnia 2021 r. – k. 82 a.s.; pismo ZUS z dnia 28 grudnia 2021 r. – k. 88 a.s.).

W dniu 16 marca 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie art. 1 ust. 13 pkt 2 ustawy z dnia 09.11.2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012r. poz. 1551) wydał decyzję znak: (...) nr (...) w sprawie odmowy umorzenia należności z tytułu składek S. Z. na:

a) ubezpieczenia społeczne za okresy: 12/2004 - 01/2005, 03/2005 - 09/2005, 12/2005 - 04/2006, 06/2006, 09/2006-03/2008 w łącznej kwocie 32 332,34 zł, w tym z tytułu:

składek-15 062,97 zł,

odsetek -17 110,97 zł,

kosztów upomnienia -158,40 zł

b) ubezpieczenie zdrowotne - za okres 03/2005-09/2005, 12/2005-04/2006, 09/2006-03/2008 w łącznej kwocie 11106,13 zł w tym z tytułu:

składek - 5 147,83 zł

odsetek - 5 799,90 zł

kosztów upomnienia - 158,40 zł

c) Fundusz Pracy - za okres 05/2005-09/2005, 12/2005-04/2006, 09/2006-03/2008 w łącznej kwocie 2 467,75 zł, w tym tytułu:

Składek - 1084,17 zł,

odsetek -1225,18 zł,

kosztów upomnienia 158,40 zł

(decyzja z dnia 16 marca 2022 r. – k. 10-11 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach organu rentowego, których autentyczność oraz treść nie budziły wątpliwości Sądu i nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić wiarygodności. Niezależnie od tego podkreślić należy, że stan faktyczny w sprawie w zasadzie nie był sporny. Okoliczność zadłużenia S. Z. oraz okoliczność, że należności z tytułu składek nie zostały opłacone zgodnie z harmonogramem spłat, wysokość składek i odsetek nie były przedmiotem sporu. S. Z. nie kwestionował także wyliczeń organu rentowego i samego faktu nieopłacenia zgodnie z harmonogramem układu ratalnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie S. Z. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 16 marca 2022 r. nr (...) znak: (...) podlegało oddaleniu.

Rozpoznanie sprawy w analizowanym przypadku nastąpiło na posiedzeniu niejawnym. Taką możliwość daje art. 148¹ § 1 k.p.c. (Dz. U. z 2021r., poz. 1805), który przewiduje, że sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, Sąd uzna – mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Strony nie wniosły o przeprowadzenie rozprawy. W tych okolicznościach Sąd na podstawie powołanego przepisu ocenił, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, co w konsekwencji pozwoliło na rozpoznanie sprawy i wydanie rozstrzygnięcia na posiedzeniu niejawnym.

Zgodnie z przepisem art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 r. poz. 1551), na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8 (pkt 1), oraz innej osoby niż wymieniona w pkt 1 - umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Na podstawie art. 1 ust. 8 ww. ustawy abolicyjnej Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala też kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych.

W myśl art. 1 ust. 10 ww. ustawy - warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1 ustawy, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa powyżej, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8 (art. 1 ust. 11 ustawy). W przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczony termin ich płatności, warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po ich opłaceniu (art. 1 ust. 12 ustawy). W razie niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7,

11 i 12, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 (art. 1 ust. 13 pkt 2 ustawy).

Przepisy ustawy abolicyjnej mają charakter szczególny, stanowią bowiem wyłom w ogólnej zasadzie odpowiedzialności przedsiębiorców za opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne. Kreują one instrument daleko idącego wsparcia dla przedsiębiorców, pozwalający na odzyskanie płynności finansowej poprzez pozbycie się zadłużenia składkowego. Przepisy tej ustawy są bezwzględnie obowiązujące i wymagają ścisłej wykładni. Nie zawierają też norm, które łagodziłyby skutek niespełnienia warunków umorzenia składek w postaci spłacenia należności niepodlegających umorzeniu na podstawie tej ustawy z uwagi na szczególne okoliczności związane z sytuacją osobistą lub majątkową płatnika korzystającego z prawa do umorzenia. Nie ma też norm, które z wyjątkowych nawet powodów pozwalałyby na przedłużenie ustawowego 12 - miesięcznego terminu spłaty nieumarzalnych zaległości.

Jak wynika z okoliczności sprawy, mimo, że ubezpieczony posiadał zawarty z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w dniu 18 maja 2017 r. układ ratalny dotyczący spłaty należności z tytułu składek na podstawie art. 29 ust. 1 i 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, to nie opłacił ich w terminie. Była to okoliczność bezsporna, bowiem ubezpieczony w przyznał, że do października 2021 r. wywiązywał się z zobowiązań umowy ratalnej, płacąc regularnie składki na bieżące raty, jednakże od 11 października 2021 r. wysokość rat przekraczała jego możliwości finansowe, wobec czego kilkakrotnie zwracał się do organu rentowego z prośbą o zmianę warunków umowy ratalnej. Wskazać należy, że organ rentowy każdorazowo wyrażał zgodę na zmianę warunków spłaty i płatnik trzykrotnie podpisywał aneksy do ww. umowy. Sąd zważył, że ubezpieczony odmówił podpisania do aneksu do umowy (...) z 18 maja 2017 r. nie zgadzając się z propozycją organu rentowego wyrażoną na jego wniosek z 6 września 2022 r. i kolejny z 1 grudnia 2021 r. i jednocześnie nie uregulował bieżących rat układu, wobec czego umowa uległa rozwiązaniu z dniem 3 grudnia 2021 r.

Wskazać zatem należy, że odwołujący się nie wywiązał się w terminie z warunku opłacania niepodlegających umorzeniu należności, a tym samym nie wypełnił warunku, o którym mowa w art. 1 ust. 10 ustawy abolicyjnej. W ocenie Sądu Okręgowego, mając na uwadze fakt, że należności niepodlegające umorzeniu nie były już objęte umową i jednocześnie upłynął 12 miesięczny termin od dnia uprawomocnienia się decyzji z 16 maja 2017 r. nr (...) (...), słusznie organ rentowy odmówił umorzenia należności z tytułu składek na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 r., poz. 1551).

W świetle ustalonego w sprawie stanu faktycznego oraz powyższych rozważań zarzuty odwołania nie są uzasadnione i w związku z tym nie uzasadniają także zawartych w nich wniosków.

Mając na uwadze wskazane powyżej okoliczności, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie, o czym orzekł w sentencji wyroku.